

Két olyan színdarabot játszottunk most pesti színházakban, amelyek a szegediek számára különösen érdekesek. Az egyik, a *Danton halála* azért, mert a belőle készült operát, Gottfried von Einem művét a szegedi színház — magyarországi ösbemutatóként — rövidesen előadja. A másik a *Don Quixote halála* pedig azért, mert a mi szegény Juhász Gyulánk írta.

Meglepetések a színházban

A Dantont a Madách Színházban játsszák. Pénteken nézem meg a darabot, a legheftköznapiabb hétköznapon. A nézőtér mégis zsúfolt. Meglepődezték körül: bevalom, nem ezt vártam. Üres hely azonban nincs sehol. A közönséget, úgy látszik, érdekli a mű. Pedig a *Danton nem kasszadarab*. A szó konvencionális értelmében legálábbis biztosan nem. Nincsenek benne látványos és hatásos fordulatok, teatrális megoldások, sőt tulajdonképpen nem is igazi dráma. Szerkezete laza, konfliktusai, összeütközései szokatlanok és az egész szinte jobban hasonlít egy új stílusú modern filmre, mint egy régi színdarab.

A meglepetések azonban folytatódhatnak: a *különös darabnak sikere van*. Nem kizárólag és nem is elsősorban a tapsokból veszem ezt észre, — a közönség sokszor és lelkesen tapsol — hanem a siker nehezebben észrevehető, de azt hiszem, biztosabb jeleiből. A feszültséggel, izgalommal, érdeklődéssel teli csendből. Nemcsak az előadást, a közönséget is figyelem, látom, érzem hát, hogy a nézőtér senki sem unatkozik. A siker teljes.

Mire figyel a közönség?

Kétségtelenül meglepő ez. De azért nem érthetetlen. Mert bármennyire is szokatlan formájú a darab, van benne valami, ami úgy látszik, most már a mi közönségünk számára is lényegesebb minden hatásos fordulatnál. Rendkívül gazdag ez a darab gondolatokban, mondanivalóban. A közönség ezekre a *gondolatokra figyel*, a mondanivaló szüli és tartja ebben a feszült figyelmet. Örülök ennek, a közönség, úgy látszik, tényleg fejlődik. Amikor a vörösarna bárnyifüggöny összecukodik, nemcsak a színészeknek, egy kicsit a közönségnek is tapsok.

A meglepetések ezzel azonban még nem érnek véget. Nézem, hallgatom az előadást, figyelem, mi történik a színpadon, mit mondanak a színészek, s közben alig tudom elhinni, hogy ezt a *darabot egy 22 éves fiatal ember írta*. Méghozzá nem ma, nem is tegnapelőtt, hanem jóval több, mint 100 esztendeje. Pontosan 1835-ben. Hogyan lehet, hogy Georg Büchner, ez a 22 éves német fiú, aki egyébként már 24 éves korában meghalt, ilyen magasságokba tudott emelkedni, ilyen jól el tudott igazodni az élet nagy és súlyos problémái kö-

zött, ilyen jól megértette a nagyon is bonyolult francia forradalom lényegét és vezető alakjait. És ami nem utolsó dolog, mindezt nemcsak megértette és tudta, hanem meg is írta, méghozzá nagyon jól. Nincs erre más válasz: Büchner zseni volt.

A siker titka

Nemcsak a mondanivaló, a gondolatok roppant gazdagsága, hanem a darab formája is ezt bizonyítja. Az a kompozíciós megoldás ugyanis, amelyet Büchner mondanivalójának közlésére választott, annak idején bizonyára teljesen érdektelen lehetett. Ő mégis ragaszkodott hozzá, mert közlendőt ez a forma tudta legjobban tolmácsolni. Hogy mennyire igaz volt, bizonyítja, hogy drámája ma ilyen tekintetben is *frissnek és egészen újszerűnek* tűnik. Ha tetszik, szinte még azt is rá lehet mondani, hogy formabontó.

Milyen lesz az opera?

Az előadást Ádám Jenő, a Szegedi Nemzeti Színház hajdani főrendezője rendezte. Munkájának legfőbb erénye és értéke, hogy a drámát érintetlenül hagyta. Nem csoportosította át a jeleneteket, nem szerkesztett csattanós, hatásos felvonásokat, hanem a szöveg minél hűvebb tolmácsolására törekedett. És éppen ezért született meg a siker. És természetesen azért, mert az előadás szereplői, mindenekelőtt a Dantont bemutató Bessenyei Ferenc, a Robespierre alakját megformáló Gábor Miklós, s a többiek közül elsősorban Tolnay Klári, Vass Éva és Toray Géza, hasonló szellemben játszott.

Aki látta a darabot, megérti, hogy az előadás roppant kíváncsivá tett. Hogyan lehetett ebből a szokatlan műből operát írni? Mert ha Danton halála eltér a hagyományos színdaraboktól — az eddigiektől talán kitetszhetett, hogy ez így van — *méginkább eltér a hagyományos operáktól*. Gottfried von Einem nehéz feladatra vállalkozott. Operáját nem ismerem. Az azonban, hogy rendkívül *újszerű opera lehet*, már az alapul vett színdaraból is bizonyosnak látszik. Hogy mennyire és hogyan új és jelentős ez a mű, az természetesen majd a szegedi bemutató után derül ki.

Képes beszéd a forradalomról

A Danton halállal végződik Juhász Gyula darabjában is meghal a főhős. E külsőséges hasonlóságon kívül az is összeköti a két darabot, hogy Juhász Gyula verses drámája is *gondolatgazdag mű*, noha kétségtelenül nem olyan nagy igényű alkotás, mint Büchner műve. Terjedelmében sem. A Don Quixote

halála körülbelül 20 percig tart és 10 szereplője van. A budapesti Irodalmi Színpad Szabó Lőrinc, Kosztolányi Dezso és Karinthy Frigyes verses egyfelvonásosának — *Tesitvérsiratok*. A *lovag meg a kegyese*, *Martino-vics* — lárságában mutatta be a darabot. Azt hisszük, előadására a szegedi irodalmi színpad is gondolhatna.

Annál inkább, mert ennek a műnek a ma számára is *lényeges mondanivalója van*. A Don Quixote halálát felidéző történet szimbolikus jelentésű. A bűsképű spanyol lovagban Juhász Gyula *önmagát* rajzolta meg és tulajdonképpen azt mondja el vele és általa, hogy a nagy céloktól, a nemes eszméktől való küzdelemnek még akkor is van értelme, ha az kudarcra vezet. Ez a kudarc ugyanis csak pillanatnyi, átmeneti lehet.

A költő Juhász Gyula, akit a Tanácsköztársaság harcában való részvételéért üldözték, állásától megfosztották, sőt bíróság elé is állították. 1924-ben, amikor ezt a darabot írta, csak ebben a szimbolikus formában beszélhetett a forradalomról. Mondanivalója azonban így is világos és egyértelmű.

Volt szegedi színészek az előadásban

Az előadás címszerepét Sinkovits Imre játszotta. A rendező Szendrői Ferenc világos, értelmezésén kívül főképpen az ő szemléletes erejű játékának köszönhető, hogy a költő szándékai az előadásban határozottan feltáruultak. A többi szereplő között ott láttunk két volt szegedi színészt is: az azóta már ország-szerte ismert Szemes Marit — ő volt Don Quixote nagy szereplője, Dulcinea — és Farkas Józsefet, aki Sancho Pansa alakját formálta meg verbó játékkal.

Ö. L.

Másfél évtized alatt

több mint félmillióval emelkedett a keresők száma

A közelmúlt nemzetközi nőnap alkalmából érdekes felmérés készült arról, hogyan alakult, formálódott hazánkban a lányok, asszonyok élete.

A statisztikai adatok beszámolnak arról is, hogy az elmúlt másfél évtizedben százezrek léptek ki az otthoni elzárkózottságból, s váltak önálló keresőkkel. A nők foglalkoztatottsága 15 év alatt az összes keresőkhoz viszonyítva csaknem 10 szá-

A szegedi fürdő vállalat a tanácsai határozatnak megfelelően igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy az épületében működő reumatológiai szakrendelés a lehető legjobb körülmények között működjön. Nemrég adták át a korszerűsített fizikoterápiát és tegnap, pénteken ismét új orvosi rendelőt avattak.

A reumatológiai szakrendelés iránt ugyanis igen nagy az érdeklődés és a betegek zavartalan fogadása érdekében szükség volt egy másik orvosi rendelő megnyitására is. Március 9-étől, hétfőtől kezdve, csúcsforgalom idején két szakorvos rendel, reggel 8-tól délután 4 óráig.

Elválni a földtől

Repülősök, ejtőernyősök között az MHS-ben

Meg kell szüntetni a gyújtást. Ha a leszállást egyenesen nem lehet végrehajtani, jobbra vagy balra 15 fok eltolódás engedélyezve van...

Tizenkét fiú a halgatója a Magyar Honvédelmi Sport-szövetség szegedi motoros repülő oktatásának. A sportrepülőter parancsnoka Vinczi Károly, ismerteti meg őket a motoros gép kezelésével, a repülés fortélyával. Egyikük sem töltötte még be a huszadik életét. A legfiatalabb alig múlt tizenhat.

A fejek a szöveggel gyorsan telő papír fölé hajlanak. Jegyzetelnek a fiúk. Minden szót agyukba kell vésnük, hiszen anélkül nem lehetnek jó repülők, hogy elméletben ne ismernek meg a gépet.

Szenvedélyük

Hetente kétszer vesznek részt háromórás oktatásán a fiúk, s vasárnaponként — igaz még csak a földről — a repülőter mozgással ismer-

kednek. Így ha majd felszállnak, a repülés után biztos kézzel eresztetik le a gépet a kifutóra — mondja a sportrepülőter parancsnoka. Valamennyi fiú középiskolás. Szünetük a repülés. — Miért? — kérdezem Csikós Józsefet.

Azt az érzést nem lehet szavakkal kifejezni, amikor az ember elválni a földtől, s a levegőbe emelkedik. A saját akaratára van bízva milyen magásra száll...

Tizenegy éves kora óta repül. Először vitorlázott, azután motoros kiképzésre jelentkezett. Katonatiszt szeretne lenni, repülni. Szuhanani a végtelen levegőben, gyorsabban a hangnál. A többiek is valamennyien a repülést választották életcéljukul. Ábrahám Feri még csak 16 éves, másodéves technikum tanuló. Sportrepülőgépet még csak messziről látott, de a repülés történeteket már mind ismeri.

Az „öregek”

Nyolc öreg ejtőernyősünk van — mondja Halász Simon József, az ejtőernyősök egyik oktatója. Harminc fiatal készül arra, hogy ha kitavasodik, ugorhasson.

Mennyi idők az »öregek?« — 18—19 évesek. Nálunk nem azt jelenti az »öregek«, hogy idős, hanem hogy hány ugrása van.

A tornaterem egyik részében az ernyőhajtogatást gyakorolják. Az oktató, Csábi Imre az ernyőkkel bajlódó fiatalok között járkal, segít, a szabályos hajtogatás elsajátításában.

Perlaki Franciska a zsinórokat rendez. A kiképző hozzálép:

A Beloiannisz Híradástechnikai Gyár szakemberei a KGST ajánlása alapján évek óta foglalkoznak a Crossbar rendszerű, közepes nagyságú telefonközpont fejlesztésével.

Az eddigi gyakorlati tapasztalatokat figyelembe véve az első 100 állomásos kísérleti berendezést továbbfejlesztve, a Beloiannisz gyárban elkészült az első 600 állomásos elektronikus vezérlésű Crossbar telefonközpont mintapéldánya, amely 1600 állomásig bővíthető.

Az a mintaközpont bonyolítja majd le Balatonfüred telefonforgalmát. Az üzem laboratóriumában jelenleg a berendezés egységeit mérik, ellenőrzik. Márciustól folyamatosan szállítják a helyszínre, kezdik felszerelni a központot, a tervek szerint az év végére kell üzembe helyezni a balatonfüredi központot, az üzem szerelői tartva az eddigi előnyt, már novemberben át szeretnék adni rendeltetésének.

A 600—1600 állomásos elektronikus vezérlésű Crossbar központ egyébként a vidék jövő telefonközpontja lesz. Igen alkalmas korszerű automata távbeszélő-hálózat kialakítására. A 600—1600-as típus úgynevezett göcközpont, egy-egy nagyobb városban kap majd helyet. Ehhez kapcsolódik majd az idén kiállításra kerülő 20, illetve 40—80 vonalas úgynevezett Rurál automata végközpont. A Rurál állomási nemcsak egymást, hanem a göcközpontot, s azon keresztül automatikusan a másik Rurál központhoz kapcsolt előfizetőket is közvetlen tárcsázással hívhatják majd. (MTI)

— Vigyázz, nem az a szál következik.

A lány elmosolyodik: — Kár, hogy még nem találta ki az olyan ernyőt, amin csak egyetlen erős szál van. Akkor nem lenne probléma a hajtogatásnál.

A tornaterem másik felében a dobbantó visszapattanó lemeze csattan. Egy fiú megpördül, s egy jól sikerült szaltó után földet ér. Mások az asztalugrást gyakorolják.

Bátorogat, és fizikumot erősítő gyakorlatokat végeznek a fiatalok — mondja Bartos Tibor, a repülőklub elnöke.

Megfeszülnek az izmok, nyög a bordásfal, rezeg a kosárlabdaháló. Készülnek a tavaszi gyakorlatra: az igazi sportra.

Nem veszélyes sport a repülés?

A klub vezetője lakonikus rövidséggel válaszol: — A labdarúgók hamarabb eltörk a lábukat...

Akaraterő

Gyakran évődnek egymással az ejtőernyősök és a vitorlások.

— Mi sport van a vitorlásban?

Akaraterő kérdése. Próbálgatja az ernyővel 5—6 órát a levegőben maradni — replikálnak a vitorlások.

De az élcelődések ellenére is ismerik egymás sportjában a szépséget, hiszen nem egy ejtőernyős vitorlázott, s nem egy motoros repülő volt ejtőernyős.

A tanteremben fontos, komoly a munka, s a szünetekben felecsattan a jóízű nevetés.

K. A.

Minőségi munkával teljesítik terveiket a Szegedi Nyomda Vállalat dolgozói

A Szegedi Nyomda Vállalatnak idén lényegesen nagyobb feladatokat kell megoldania, mint tavaly. A vállalat dolgozói tegnap, pénteken délután tartott szakszervezeti taggyűlésükön arról tanácskoztak, hogyan lehet ezeket a célkitűzéseket a munka jobb szervezésével megvalósítani.

A taggyűlésen Szabó Kálmán, a Nyomda-, a Papíripar és a Sajtó Dolgozói Szakszervezete Központi Bizottságának tagja, a szakszervezeti központ bér- és termelési osztályának vezetője tartott beszámolót.

Elmondotta, mit tapasztalt két napos látogatása alatt a nyomda üzemeiben, a dolgozókkal folytatott beszélgetései során, majd részletesen elemezte a vállalat szociális, műszaki és bérproblémáit, és felhívta a dolgozók figyelmét,

mennyire döntő, hogy a tervek minőségi munkával teljesítsék. Elismeréssel szövegezte a vállalat dolgozói felajánlását azon pontjáról, hogy évi tervüket fél százalékkal teljesítik túl.

A beszámolót követően számos hozzászólás hangzott el, majd a hozzászólásokra adott válaszokkal fejeződött be a Szegedi Nyomda Vállalat dolgozóinak jól sikerült szakszervezeti taggyűlése.

Azonnal belépésre felvesszük

kontirozó könyvelőt

Jelentkezéseket részletes önéletrajzzal kérünk. „Iparvállalat” jellegre a Sajtóhézag.

1964

Ezüstlakodalom a Holdon?

Valentyina Tyerškova után most barátja, a kettes számú szovjet űrhajós is férjhez ment — jelentik a Krasznoj Zvezda tudósítói az űrhajós-várakból.

A nem mindennapos esküvőn efféle félig-tréfás jóslatok hangzottak el: ez a fiatal pár már a Holdon fogja ünnepelni az ezüstitakodalomát. Mások a tudományok elsajátításához kívántak sok sikert hiszen mindketten tanulnak.

Vénusz — így becézik társait az újdonsült fiatalasszonyt, s ez az elnevezés feltehetőleg nem csupán küllemére utal. Vénusz ugyanis elsőként állta meg a he-

lyét a „süketkamrában” (a külvilágtól elzárt hangszigetelt kabin a leendő űrhajósok állóképességének kipróbálására — a szerk.) és kitűnően vizsgázott a többi „űrhajós-tantárgyból” is.

Elsősorban mégis az ejtőernyős sporthoz vonzódik. Magassági és késleltetett ugrások százai vannak már mögötte. Tyerškova űrrepülése után hajtott végre a kilencszázadik ugrást. Megtanulta a katapultálást, a súlytalanság állapotához való alkalmazkodást és határtalan volt az öröme, amikor először biztárák rá egy repülőgépet vezetését. (MTI)

Rádióműsor

Szombat
KOSSUTH RÁDIO
4.30 Hírek. 4.35 Vidéman-frissen! 5.00 Hírek. 5.05 Fairuzidő. 5.45 Postabontás. 6.00 Hírek. 6.20 Orvosi tanácsok. 6.35 Hirdetőoszlop. 7.00 Hírek. 7.10 Új könyvek. 7.30 Színház- és moziműsor. 7.54 Enekeljünk együtt! 8.00 Műsorismertetés. 8.10 Lányok, asszonyok. 8.40 Népdalok, népi táncok. 9.05 Mennyit ér a nyárs-tánc? 9.15 Bohémélet: Részlet Puccini operájából. 10.00 Hírek. 10.10 Esztrádelek. 10.27 Az Esperanza. Rádiódrama. 12.15 Táncczenei kották. 12.57 A vidéki színházak műsora. 13.00 Kis ember — nagy ember. 13.17 Részlet zenés színházakból. 14.00 Hírek. 14.10 Ifjúsági Magazin. 14.35 Wilhelm Furtwängler két Beethoven-szimfóniát vezényel. 15.30 Het nap a külpolitikában. 16.00 Hírek. 16.10 Hétvége... 17.56 Műsorismertetés. 18.00 Hírek. 18.10 Gondolat. 18.50 Chopin-zongoraművek. 19.05 A könnyűzene népszerű előadóművészei. 19.50 Jó éjszakát, gyerekek! 20.00 Esti Krónika. 20.30 Szívesen halogattuk! Pató Pálók kabaréja. 21.46 Sporthíradó. 22.00 Hírek. 22.15 Táncoljunk! 24.00 Hírek.

PETŐFI RÁDIO
6.10 Torna. 6.30 Hírek. 7.15 Postabontás. 8.00 Hírek. 14.00

Tudósítás az ENSZ-ből. 14.10 Időjárásjelentés. 14.25 Fotómagasítók óperce. 14.30 Könyvüzenet. 15.00 Hírek. 15.05 Badar-radarral a pesti fiatalok között. 15.56 Kis muzsikuskonak. 16.10 Válaszoljunk halgatóinknak. 16.25 Kötél-olga és Váci Gyula hangversenye a stúdióban. 17.00 Hírek. 17.05 Heti Hangversenykalauz. 17.45 Sarjadás. 18.00 Vámos Agnes. Zentai Anna és Szabó Miklós operett-dalokat énekel. 18.25 Orvosi tanácsok. 18.30 Nótacsokor. 19.00 Hírek. 19.05 Gounod: Faust. Opera. Kb. 20.03 Petőfi Sándor két verse. Kb. 21.00 Hírek. Kb. 21.40 A rózsafal művelődési házban. 22.40 A gyakorlat és az elmélet viszonyának mai problémái. 23.00 Hírek.

Televízióműsor
17.25 Hírek. 17.30 Falusi könyvespolc. 17.35 Ki miben tudós? Irodalom — elődöntő. 18.35 A Tenkes kapitánya. Ifjúsági tv-filmsorozat. 9. A puskapor. 19.05 Esti mese. 19.15 Tv-híradó. 19.30 Hétről hétre... 19.40 Nagy siker volt... Üdülés pénz nélkül. Olasz film. (Csak 14 éven felülieknek!) 21.20 Qualiton-köztel. Könyvüzeneti hangverseny. 22.20 Tv-híradó. 2. kiadás.